

תענית דף כו. - כו. :

דף השבוע

כו.

- (א) הקדמה לפרק שלישי
(ב) מהו כוונת תעניות בהמשנה
(ג) בע' כל יום שיש בו הלל אין בו מעמד שחרית
- (ח) בע' מתי בטל התמיד
(ט) בע' בחמישי מותרין
(י) בע' כיון דבסמוך לשקיעת החמה קא פרשי וכו'.

ביתר עיון

ביתר עיון

יא) בע' טעם שמתענין ביז' בתמוז

ד) בע' זמן נעילת שערים

עניני הלכה

ה) אם תיקון מעמדות הם מתנקת נביאים או מן התורה

ו) בע' הדין שאין קרבנו של אדם קרב והוא אינו עומד עד גביו

יב) בע' איסור בשר משנכנס אב

ז) בע' קרבן עצים

יג) בע' ט' באב שחל בשבת

כו.:

בעבור קריאת ההלל לפיכך מקילינן להו שלא יקראו במעשה בראשית בו ביום אבל בשאר מעמדות שבכל ארץ ישראל קורין במעשה בראשית כמשפטים דהא אינהו (ד)לא טרידי בשום דבר רק אין להם לעשות כי אם להתפלל וכו'.²

(א) הקדמה לפרק שלישי

(4) חידושי הריטב"א שם- אבל אותם שבעריהם לא היה נדחה מעמדן אלא ביום שהיה בו הלל שאין מעמד בשחרית וכו'.³

(4) תוספות ר"ד מסכת תענית דף כח. - כל יום שיש בו הלל כגון חנוכה אין בו מעמד שחרית שכבוד ההלל דוחה את המעמד כאילו הי' י"ט ואינו דוחה אלא שחרית לא שהיו מתקבצים בשחרית.

ביתר עיון

(ד) בע' זמן נעילת שערים

(1) רש"י שם-יש אומרים נעילת שערי מקדש, ויש אומרים נעילת שערי שמים, שנועלים אותן לעת ערב בגמר תפלה וכו'.

(2) חידושי הריטב"א מסכת תענית דף כו. - רבי יוחנן אמר נעילת שערי שמים ורבי שמעון אמר נעילת שערי היכל והיינו אחר צאת הכוכבים... ש"מ דנעילת שערי שמים היא ביום והיינו קודם סוף בין השמשות שהוא סוף השקיעה.

(3) הערות הגר"ש אלישיב מסכת יומא דף פז: - ובנעילת שערים. יש מחלוקת בירושלמי אם היינו נעילת שערי שמים, והיינו אחר השקיעה, וי"א דהיינו זמן נעילת שערי העזרה, והיינו בזמן הדלקת נרות המנורה, והיינו מבעוד יום, וכך נקטינן להלכה.

(ה) אם תיקון מעמדות הם מתנתק נביאים או מן התורה

(1) חידושי הריטב"א שם- וענין מעמדות מפורש במשנה... וראיתי לפרש קצת במשנה זו אף על פי שאינה כתובה בהלכות ואינה נוהגת לפי שיש בה דברים שנתקשו לרבים, כי ממה ששינונו כי נביאים הראשונים תיקנו מעמדות ואמרינן בברייתא משה תיקן לישראל ח' משמרות בא שמואל והעמידן על ט"ז בא דוד והעמידן על כ"ד שנאמר המה יסד דוד ושמואל הרואה באמונתם נראה שתיקון המשמרות תקנת נביאים ואינה מצוה מן התורה, ותימה ממה שאמרו בספרי... מלמד שמצוה זו מימי משה ואהרן והמשמרות הללו הן החלוקות לשמירת שערים שאף הם כ"ד, וכן מפורש בדברי הימים, נמצא שחילוק משמרות לשמירת המקדש מן התורה וכיון שכן

³ וזה שלא כדברי רש"י והר"י. וצ"ע לכ' דכיון שאותם שהיו בעריהם לא היו טרודים כו"כ ולמה יפטר. אכן באמת ע' בתר"ד הובא למעלה דיש טעם אחר שאין בו מעמד והוא מחמת כבוד ההלל ולכ' אין שייך לחלק בין אותם בירושלים ואותם בעריהם. ויוצא מזה מח' ראשונים אם יסוד הפטור הוא מחמת טרדה או מחמת כבוד.

(1) מאירי שם- כונת הפרק ושרש ענינו הוא שאחר שהאריך בדיני התעניות והתפלות שבהם בא הנה בזה הפרק להשלים הענין בהודעת דין נשיאות כפים בתענית ודין ד' הצומות הקדומים ועל ידי גלגול נשיאות כפים שבתענית נתגלגל לבאר ענין משמרות ומעמדות ונמצא כלל הפרק סובב על ג' ענינים הראשון לבאר דין נשיאות כפים בתענית וכמה פעמים נושאים את כפיהם והשני לבאר ענין משמרות ומעמדות ותכונות תפלותיהם וענין הבאת קרבן עצים שבהם והשלישי דין ארבעת הצומות והנהגתם זהו שרש הפרק דרך כלל.

(ב) מהו כוונת תעניות בהמשנה

(1) רש"י שם- ונוהגין היו להתפלל תפלת נעילה בכל תעניתם, כדרך שמתפללין ביום הכפורים.

(2) חידושי הריטב"א שם- פ"י תעניות אלו אינן הצומות הקבועים על כל ישראל דהנהו לית בהו נעילה... אלא תעניות אלו היינו תעניות של צבור, ונראה שאף בג' ראשונות שאינן אסורין אלא באכילה ושתייה יש נעילה דלא תליא נעילה בתענית החמור ברחיצה וסיכה וחבריהם וכו'.

(3) הר"ן על הרי"ף מסכת תענית ט. - אבל בראשונות הדבר צריך תלמוד אי מתפללין בהן נעילה אי לא וכו'.

(ג) בע' כל יום שיש בו הלל אין בו מעמד שחרית

(1) רש"י שם- אותן שהיו בירושלים לא היו מתפללין על קרבן אחיהם שיש בו הלל לפי שאין להן פנאי לעשות מעמדם שקורין את הלל וכו'.

(2) רש"י שם- ד"ה כל יום שיש בו הלל. אותן שהיו בירושלים. לכאורה בהלל אין טעם לחלק בין ירושלים לשאר עירות.

(3) רבינו יהונתן מלוניל על הרי"ף מסכת תענית (לפי דפי הרי"ף) משניות ט. - אין בו מעמד שחרית, כלומר לאותו מעמד שהיה בירושלם שהיה עומד על הקרבן לא היו קורין בפרשת בראשית¹... ולפי שהיו צריכין למהר ולחזור בבית המקדש כדי שיקריבו שם אברי תמיד והקטרת והנסכים והם מתעכבים

¹ וז"ל המאירי "כונת המשנה לבאר הימים שהמעמד בטל בהם ר"ל אריכות תפלתם ולדעת גדולי הרבנים אף קריאת התורה במעשה בראשית." ומשמעות דברי הר"י שרק בטלו את הקריאה אכן לא את התפילה. אכן ממשמעות רש"י משמע דרך בטלו את התפילה אכן לא הזכיר את ביטול הקריאה. ומדברי המאירי מגדולי הרבנים יש ביטול על שניהם.
² ולכ' בזה מתורץ קושיית הרש"ש דחלוקים אותם שהיו בירושלים מאותם שהיו בעריהם.

הוא הדין לשאר עבודת הקרבנות, וכן הדעת נותנת שאילו אינן חלוקין למשמרות ויהיו כולם עובדים בערבוביא ויבא הדבר לידי פגיעה שלא ישמור כל אחד עתו והוה ליה קדרה דבי שותפי. אבל עיקרן של דברים שמצוה מן התורה לחלוק משמרות כדכתיב לבד ממכריו על האבות, אבל אין להם מנין מן התורה כמה משמרות יהיו ומשה תיקן ח' שהיו מועטין וכשנתרבו בימי שמואל חילקם לט"ז ורבו יותר בימי דוד וחילקן לכ"ד וכו'... למדנו שיש בו מצוה מן התורה וגם תקנת האבות וזה כמו שפירשנו, וזו שיטת רבינו הגדול ז"ל.

2) המאירי כו. - משמרות אלו שנחלקו לכ"ד משמרות משה רבינו ע"ה הוא שהתחיל בחלוקה זו כדכתיב לבד ממכריו על האבות⁴ שפירשו על המשמרות כתרומתו והיה מקובל בידם שמה חלקם לשמנה משמרות ואף על פי שבימיו לא היו ראויים ליחלק תקן שכל זמן שיתרבו יתחלקו לח' ד' מאלעזר וד' מאיתמר בא שמואל וחלקם ליי"ו בא דוד וחלקם לכ"ד ואף על פי שכתוב המה יסד דוד ושמואל שמשמע שניהם העמידום על כ"ד כך פירושו מיסודו של שמואל העמידום על כ"ד שמאחר שראה דוד שלא הוסיף על של משה אלא שמנה אף הוא לא רצה להוסיף על שמואל אלא ח' ומ"מ הואיל וכתוב יסד דוד ושמואל וכתוב בשנת הארבעים למלכות דוד נדרשו וכו' ושנת הארבעים לדוד כבר מת שמואל שהרי שנה אחרונה של מלכות דוד היה אלמא שמואל התחיל להוסיף ודוד הוסיף אחריו:

ו) בע' הדין שאין קרבנו של אדם קרב והוא אינו עומד עד גביו

1) רמב"ם הלכות כלי המקדש פרק ו הלכה א- אי אפשר שיהיה קרבנו של אדם קרב והוא אינו עומד על גביו וקרבנות הציבור הן קרבן של כל ישראל ואי אפשר שיהיו ישראל כולן עומדין בעזרה בשעת קרבן לפיכך תקנו נביאים הראשונים שיבררו מישראל כשרים ויראי חטא ויהיו שלוחי כל ישראל לעמוד על הקרבנות והם הנקראים אנשי מעמד, וחלקו אותם כ"ד מעמדות כמנין משמרות כהונה ולויה, ועל כל מעמד ומעמד אחד מהן ממונה על כולם והוא נקרא ראש המעמד.

2) המאירי כו. - כהנים לויים וישראלים וכלי שיר הם הם מכשירי הקרבן ומעכבים הקרבן ומגדולי המפרשים⁵ פירשו שלא יפסל הקרבן בשביל לויים וישראלים וכלי שיר ולא נאמר עליהם שמעכבים אותו אלא שממתינים להם עד שיהיו לשם

3) גבורת ארי שם - וכי היאך קרבנו של אדם קרב והוא אינו עומד על גביו. מדנקט לישנא היאך קרבנו משמע דלא דוקא תמיד אלא כל הקרבנות נמי... ונראה לי דודאי מן התורה אינו צריך מעמד אלא תמיד בלבד ולא שאר קרבנות ואפילו מוספין נמי לא דהאי תשמרו אתמיד לחוד קאי כדאמרין לענין ביקור אלא דרבנן תיקנו למצוה מן המובחר למוספים וכו'.

4) מלאכת שלמה מסכת תענית פרק ד- פי רש"י ז"ל במהדורא תניינא היאך קרבנו וכו' חטאות ואשמות ודאי לא צריך למימר דהא בעי סמיכה ודווי ועולת יחיד נמי הא בעיא סמיכה אלא עולות צבור נמי כגון תמידין ומוספין אף על גב דלא בעי סמיכה היאך קרבין ואין ישראל עומדין על גביהן וכו'.

5) שו"ת שרידי אש חלק א סימן קסט עמוד תקמה- ונזכר אני, שכת"ר הקשה על מה שאמרו בתענית כ"ו, א: וכי היאך קרבנו

⁴ ומשמעות כדברי הריטב"א שהתחילו ממרע"ה והוא דאו' ונמשך אחריו.

של אדם קרב והוא אינו עומד על גביו וכו', - והרי אין שליחות לדבר שאין בו מעשה, כמש"כ הרא"ש לענין שמיעת נדרים, שאין אפטרופוס מיפר משום דשמיעה היא דבר שממילא... לדידי אין זו קושיא. וכי נאמר בתורה שעל בעל הקרבן לעמוד, ואין העמידה מצוה עשה מה"ת, אלא שנביאים הראשונים תקנו מפני כבוד הקרבנות או מטעם אחר יהי' מה שיהי', והם תקנו את המעמדות, לפי שאי אפשר לכל ישראל לעמוד ע"ג קרבנם ומינו מעמדות להיות במקומם. והביטוי שליחות שבא ברמב"ם ובר"ן אינו אלא מליצה. כלומר, שהם עושים זאת בעד כל ישראל. דוגמא לדבר מה שאמרו ביבמות י', ב: איהו שליחותא דאחים קעביד, איהו שליחותא דצרה קעבדה. והרי באמת לא מהני שליחות בחליצה, אבל הפירוש הוא, שכך אמרה התורה, שהוא פוטר את האחים והיא פוטרת את הצרה.

ז) בע' קרבן עצים

1) רמב"ם הלכות כלי המקדש פרק ו הלכה ט- ומהו קרבן העצים, זמן קבוע היה למשפחות משפחות לצאת ליערים להביא עצים למערכה, ויום שיגיע לבני משפחה זו להביא העצים היו מקריבין עולות נדבה וזהו קרבן העצים והיה להם כמו יום טוב, ואסורין בו בהספד ובתענית ובעשיית מלאכה ודבר זה מנהג.

2) מעשה רקח שם- אף דהעצים עצמן חשובין קרבן, כמ"ש רבינו רפי"ד דמעשה הקרבנות מדכתיב ולקרבן העצים מ"מ להראות חיבת מצותן היו מביאין ג"כ עולות נדבה.

3) הריטב"א שם- וי"א שהיו מבערים במזבח בפני עצמו מן העצים שהתבררו וזה היה קרבן עצים. ולא שאר קרבנות שהיו מביאין באותו יום כדעת קצת רז"ל⁶.

4) חידושי הגרי"ז - עניינים סימן נו- בדין מביא קרבן עצים שאסור בתענית והספד. רמב"ם פ"ו מכלי המקדש ה"ט, וזהו קרבן העצים... במל"מ תמה ע"ז ממה דאיתא בפ"ק דתענית דיום הבאת עצים דוחה ת"ב, ואי אמרת דאיסור התענית אינו אלא מנהג איך יתכן שנדחה התענית שהיא תקנת חכמים מפני המנהג. וצ"ע. והנראה דהא דדוחה ת"ב אין זה מחמת האיסור של תענית והספד, רק עצם הדין יום טוב של אותו היום דוחה ת"ב, וכהא דאיתא בשו"ע דביום המילה דוחה ת"ב, והנראה מזה דכיון דלגבי נחשב אותו היום יום טוב נדחה לגבי ת"ב. וה"ה היום שמביא עצים כיון דאותו היום נחשב יום טוב ה"ז דוחה ת"ב. ואין זה כלל מחמת האיסור של תענית והספד, וניחא שפיר דברי הרמב"ם דאיסור התענית הוי רק מנהג, אבל מה דהוי י"ט הוא מדינא וזה דוחה ת"ב, וכמש"כ. (כתבי תלמידים).

כו:

ח) בע' מתי בטל התמיד

⁵ וציינו להראב"ד.
⁶ לכ' ר"ל דעת הרמב"ם.

גבורת ארי מסכת תענית דף כו :- ובטל התמיד. רש"י פירש לפי שגזרה המלכות גזרה מלהקריב עוד. משמע שבטל התמיד בבית שני קאמר. והרמב"ם פירש (בפרק ד' מהלכות תמיד) בטל התמיד מבית ראשון **ובירושלמי בשם רבי לוי מבואר כפירוש רש"י וכו'.**

ט) בע' בחמישי מותרין

1) רש"י שם- אם חל תשעה באב בערב שבת מותרין לכבס בחמישי וכו'.

2) רבי עקיבא איגר שם- רש"י ד"ה בחמישי מותרין וכו' לכבס בחמישי, מדהשמיט לספר משמע דתספורת אסור, וכמ"ש בהגהת אשר"י, והמג"א (סי' תקנ"א ס"ק י"ד) נתן טעם דבלא"ה אין דרך לספר לכבוד שבת, אבל בתוס' דף ל' ע"א ד"ה ותרוייהו מפורש דגם לספר מותר.

י) בע' כיון דבסמוך לשקיעת החמה קא פרישי וכו'.

1) חידושי הרמב"ם מסכת תענית דף כו :- **ראיתי להראב"ד ז"ל שפירש לפיכך ביוה"כ דאיכא תפלת נעילה פרסי כהני ידיהו בתפילת נעילה ולא בתפלת מנחה וכן כתב הרמב"ם ז"ל...ועכשיו לפי שיטה זו כהנינו האידנא נושאין כפיהם ביוה"כ במנחה ובנעילה וכו'.**

2) חידושי הרמב"ם שם- **דעת הגאונים ז"ל דהני מילי בשאין שם תפלת נעילה אבל כשיש שם תפלת נעילה אין נשיאות כפים במנחה אלא בנעילה כרבי יוסי, ונראין דבריהם...אלא ודאי שאין נשיאות כפים במנחה דיום הכפורים ולפיכך אין שם פסוקים לפי שבתעניות הקבועים דשכיחי אין בהם נעילה ובתעניות צבור שיש בהם נעילה שאינן קבועין ואינן אלא לזמן מרובה לא שאלו, וכששאלו על נעילה של יום הכפורים והשיבו שהיו אומרים הנה כי כן יבורך גבר ירא ה' ידעו שפסוקים אלו ראויים אף לנעילת תענית צבור. ומפני שאין ברכת כהנים במנחה של יום הכפורים כמו שאמרנו, נהגו בקצת המקומות [שאין אומרים] בברכת עבודה של תפלת המנחה רצה ה' אלהינו אלא אישי ישראל ותפלתם ובנעילה שיש שם ברכת כהנים אומרים רצה, ודעתם לומר שאין אומרים רצה אלא בתפלה הראויה לנשיאות כפים ולפיכך אין אומרים אף בשאר הימים רצה במנחה, ויש נוהגים בהיפך ודעתם לומר שכל מקום שהיה קרבן כנגד אותה תפלה אומר רצה ובתפלה שאין כנגדה קרבן אומרים אישי, וכן עיקר וידוע לבעלי האמת.**

ביתר עיין

יא) בע' טעם שמתעניין ביז' בתמוז

חידושי הרמב"ם מסכת תענית דף כו :- והא דנהגינן להתענות ביז' בתמוז ונהגו כן הראשונים מחכמי התלמוד...ויש [להבין] הטעם שהרי אמרו בברייתא שבראשונה הובקעה העיר בט' בו אלא שבשניה הובקעה העיר

ביז' בו וד' הצומות גזירת הראשונים היו על חורבן בית ראשון וא"כ למה בטלוחו, ואם תאמר כי בבנין בית שני בטלו אותן הצומות א"כ למה חזרו להתענות י' בטבת וגי' בתשרי, אלא ודאי לא בטלו שיודעים היו שעתיד המקדש ליחרב אלא שהתנו בגזירתם דבזמן שיש שלום ואין שמד יהיו לששון ולשמחה וכשאין שלום ואין שמד רצו מתענין רצו אין מתענין וכדכתי' בדוכתה (ר"ה י"ח ב') וכיון שגזירה הראשונה במקומה עומדת למה נעקר ט' בתמוז ממקומו, וי"ל דכיון שחזרה הבקיעה בחדש זה בשניה אי אפשר שלא להתענות עליה והיה הדבר קשה שיתענו בט' בו וביז' וכיון שחורבן בית שני היה אבל חדש וחמיר להו טפי קבעו הצום בבקיעה שניה, ואף בתחילה לפי שהיו יודעים זה גזרו הצום סתם בחדש זה ולא סיימו יום מסויים, ועוד שכיון שהדבר נתלה ברצון כשרצו צבור (ו)קיבלו עליהם ביז' בו, אבל שאר הצומות שלא נשתנו ולא היו אלא בבית ראשון עומדים בגזירתם כבתחילה, וכבר פירשתי במסכת ר"ה (שם) דהא דאמרינן רצו מתענין רצו אין מתענין כך היתה הגזירה של נביאים, ובבית שני רצו כל ישראל וקבלו עליהם ואי אפשר לשום אדם לפרוץ גדרם והפורץ גדר ישכנו נחש.

עניני הלכה

יב) בע' איסור בשר משנכנס אב

1) חידושי הרמב"ם שם- **ויש מקומות שנהגו שלא לאכול בשר מר"ח ועד התענית** וסמכו לזה לפי שאמרו במסכת חגיגה (ע"י ח' א' פסחים ק"ט א') אין שמחה אלא בבשר ולפיכך ממעטין בשמחה, ונהגו ג"כ שלא ליכנס למרחץ בשבת שחל בה ט' באב וכו'.

2) בית הבחירה (מאירי) מסכת תענית דף כו עמוד ב- **ואין לאסור מכאן אכילת בשר וממה שאמרו אין שמחה אלא בבשר שמ"מ שמחת אכילה בלא בשר ליכא אבל אכילת בשר בלא שמחה איכא ואף מי שקבל עליו כך מותר בתבשיל כדרך שביארנו בנדורים.**

3) ספר אור זרוע חלק ב - הלכות תשעה באב סימן תיד- משנכנס אב ממעטין בשמחה. **וכבר נהגו העם שלא לאכול בשר ושלא לשתות יין ושלא לרחוץ משנכנס ר"ח אב ויש לנו סמך למנהג דאמרינן פ"ק דמכילתין בירושלמי א"ר זעירא נשיא דנהיגי דלא למישתי חמר מן דאב עליל מנהג שבו פסק שתייה ומה טעם כי השתות יחרסון. הרי לך ראייה שהיו נוהגין שלא לשתות יין מר"ח אב וה"ה שהיו נמנעין מלאכול בשר כי אין שמחה אלא בבשר וכן מלרחוץ. מיהו רב נסים גאון לא גריס חמר אלא גריס דלא למישתי עמרא ופירושו לשון או בשתי או בערב אבל בשתיית יין לא איירי כלל. אעפ"כ נהגו אבותינו שלא לאכול בשר ושלא לשתות יין ושלא לרחוץ ואין אנו רשאים לשנות ממנהג אבותינו.**

4) דרשות מהר"ח אור זרוע סימן יט- אף על פי שצריך להתענג בר"ח, משנכנס אב ממעטין בשמחה, ונהגו שלא לאכול בשר ושלא לשתות יין. **ושמעתיה שמהר"ח היה נוהג למזוג בחצי מים ויש שאפי' זה אוסרין.** וכן נהגו לרחוץ, אבל לכבס ולספר לא ראה בספר ולא שמע, אמנם דיש שבתות בשנה שאינם מסתפרים וגם בזה אין קפידה, אבל שבוע שחל ט' באב בתוכה אסור אפי' לספר ולכבס. וחייבין אנו להחזיק מנהג אבותי משום דכתיב אל תטוש תורת אמן.

5) ספר כלבו סימן סב- ויש נמנעין מאכילת בשר משנכנס אב לפי שאין שמחה אלא בבשר ואף על פי כן אין צריכין להמנע מתבשיל שנתבשל בו הבשר דלצעורי נפשיה קא מכיין והא אצטער, ועוד דאמרינן בנדרים הנודר מן הבשר מותר בתבשיל, וכתב ה"ר אשר ז"ל וראיתי נשים יקרות שנמנעות מאכילת בשר ומשתית היין משבעה עשר בתמוז עד עשרה באב ואומרות שכך קבלו מאימותיהן דור אחר דור, ונראה לי משום דאמרינן בתלמוד במשנה בשבעה עשר בתמוז בטל התמיד וכן בעונותינו בטל נסוך היין ויש מן האנשים שנהגו כן, ונהגו בספרד שאין אוכלין בשר מר"ח אב עד תשעה בו וכו'.

6) שולחן ערוך אורח חיים הלכות תשעה באב ושאר תעניות סימן תקנא- יש נוהגים שלא לאכול בשר ושלא לשתות יין בשבת זו; ומותר בחומץ של יין; (אגודה ומהרי"ל) ויש שמוסיפין מראש חודש עד התענית, ויש שמוסיפין מיי"ז בתמוז. הגה: ומצניעים מראש חודש ואילך הסכין של שחיטה (ר' ירוחם ניי"א ח"ג והגהות מיימוני), שאין שוחטים כ"א לצורך מצוה כגון לחולה או שבת או מילה או פדיון הבן וכיוצא בו.

יג) בע' ט' באב שחל בשבת

1) רא"ש מסכת תענית פרק ד- תוספתא (פ"ג דתענית)(ח) חל להיות ט"ב בשבת אוכל אדם כל צרכו ומעלה על שלחנו אפי' כסעודת שלמה בשעתו ואינו מונע מעצמו כלום. כלומר שאינו נמנע מרחיצה וסיכה ותשמיש המטה ואין צריך לנהוג דברים של צנעא. ורבינו מאיר ז"ל כתב בהלכות אבלות שלו כתב ה"ר יצחק מוינ"א דתשעה באב שחל להיות בשבת אף על פי שאנו דוחין אותו עד למחר אותו היום אסור בתשמיש המטה. מידי דהוי אקובר מתו ברגל שאנו דוחין אבלות עד אחר הרגל ואפלו הכי נוהג דברים שבצנעא(ט) ברגל אם כן הכא נמי גבי שבת זו גבי תשעה באב הוא כרגל ואסור בתשמיש המטה. ותשעה באב ואל שייכי אהדדי כדאמר רב חסדא בפרק קמא דתענית (דף יג א) עכ"ל מורי. הדבר יצא מפי מורי הקדוש וכל עדת ישראל יעשו אותו כדי הוא בית אלהינו לאבד עליו עונה אחת בשנה. אף על פי שיש לי להשיב דתשעה באב ואבלות חלוקים בכמה דברים וכו'.